

Baltijas Semkopis.

Matja:

Par gabu 2 r., par 1/2 gabu 1 r. 10 l., par 3 mehņ. 60 l.; ar peefuhtijam: a) par pafu: 2 r. 60 l., 1 r. 40 l., 90 l.; b) Jelgawā: par gabu 2 r. 30 l.

Sludinājumi

matja 5 kap. f. par rindinu.

3. gada-gahjums.

Uztellešana:

Jelgawā: „Balt. Semkop.“ redakcija, Katoku eelā № 2 (Jehā); Rihgā: Zeelā Kaleju-eelā № 4, pee Kapteina l. un Eugawa l. f. grahmātu-bodē un pee Lerchendorff l. Raku-eelā № 13. Zitur: Pee mahjitateem, stolatajeem, pag. wezakeem, ftrihweereem zc. un wifās grahmātu-bodēs.

№ 15.

Jelgawā, treschdeenā, 13. aprīlī.

1877.

Rahditajs: Laukfaimneeziba: Jf praktikas. Waj ir labak, kad mehslus uf lauka iswestus ilgaku laiku ne-apartus wirs semes pamet, jeb kad tos tuhlin apar. Puku un daschadu zitu augu kopšana istabā, it ihpafchi seemā. — Wahrpas: Pret kartupeļu puhšānu. Lihdsellis pret spradscheem (Erbslöhe). — Wispahriga data: Wehstules par Baltijas jadsihwi. Muihu zeen. redaktora tungam. Wehl reis zeen. Peterburdsneeteem. — Daschadas stas: No eefschjemehm. No ahrjemehm. — Atbildes. — Mifejeens. — Sludinājumi.

Laukfaimneeziba.

Jf praktikas.

I.

Zeen. Leppewitsch f. peemin fawā raksteenā: „Derigi firgu darbi seemas laika“ ari fuhda isweščānu un norahda uf to labumu, kuru ihpafchi zeetā mahla semē zaur uf tahs „ilgaku laiku gulejuščheem un ne-aparteem fuhdeem“ war panahkt. (Salihds. „Balt. Semk.“ 47. num. 371 l. puš. no p. g.)

Pahrleezinats, ka masgruntneeki daudsreis ar masu wehribu fchai finā strahdā, zeru, ka nebuhs pa walti zeen. lasitajeem zaur eewehrojumeem if praktikas to pašču leetu atgahdinat.

Pehz fchejeenes faimneezibas plahna ir wifās (4) papuwes jau rudenī ja-apar. Daudsreis tas naw eefpehjamš. Rudenī 1874. gadā ne-apartā papuwe tika maija beigās un junijs eefahkumā 1875. gadā ar diwjuhga arflu 6 zelli dšiki usarta un ar fuhdeem (lihds 36 weenjuhgu wesumi uf puhrw.) apwesta.

Labi isahrditi fuhdi palika lihds 7. julijam ne-aparti. Seme, pirmreis arot faufa un gabalaina, bij apafsch fuhdeem mitra un irdena palikuše, ka lezeška seme; nesahles (shewres jeb pehrtonas, fuhrenes u. z.) jau bij zaur fuhdeem zaurifauguščas, tā ka papuwe safgana isfkatijahs, kad fuhdi ap 7. juliju tika ee-arti. Tahlaka isstrahdaschana isdewahs labi. 12. un 14. augustā tika wehl uf puhrw. 3 pudi 12% superfosfata isfehsti un ee-ezeti un 16. un 18. augustā ari rudsi fehsti un ee-ezeti.

Sehja saloja un kuploja preezigi, to tumščaks faksims un plātās lapas rahdija. Ari es preezajos un apnehmos sehjas tahlaku atihstijachanos lihds fchim minetā laukā un zitōs laukōs labi eewehrot. Tahdā finā septembra eefahkumā pa sinamo lauku staigadams, usgahju tuffčas weetas. Apafsch dascheem nokaltuščheem stahdineem mekleedams, atradu to tā fauktu „drahts-tahrpu“, kas no wabofa Elater segetis olinahm isperinajahs. Schis tahrps, dšeltens un ee-apafsch, stahdu jaunās fahnites un semē atrašdamās mihfstās steebru dalas fagrausdamš, stahdus noposta. Zaur zaurim tahdu nokaltušču stahdinu mas atradu, tadeht dauds no fcheem tahrpeem semē newareja buht un no winu leelas ehstgribas nebij fchoreis dauds ko bihteēs.

Tahdās weetas, kur rudsi pawifam isjudušči bij, atradu tuwaki mekleedams zitu eenaidneeku: seemas sehjas nalts taurina (Agrostis segetum) tahrpu. Scha eenaidneeka ihju aprafstu atradahm jau „Balt. Semk.“ 1. num. 76. g. Schē tif wehl peeminešču, ka apaugtota taurina mahcite fawas olinas neween uf daschadahm fahlu lapahm un steebreem, bet ari uf stahdu atleekahm un isfchuwuščheem mehslēem

dehj. Saufās wafarās war tapehž ilgaku laiku gulofchi ne eearti mehfli fcheem sehjas eenaidneekem par perekli deret To ari fchis peedfihwojums rahdija; jo zitōs laukōs, kur mehfli tif ilgi wirs semes neguleja un kuri pawafari ar wihkeem apfehsti bij, sehjas apfklahdeschana zaur seemas sehjas tahrpu gandrihs nemaj. nebij manama; „drahts tarpus“ tif pat beeshi ir fchē atradu.

(Peeefihm. Bet ari pirmajā laukā tif kahda 1/2 puhraw. tika 8—10 zelli dšiki aparta, ar drušku amonijak-superfosfatu fuhdota un otrreis apfehsta; masaki robini palika ne-eewehroti. Pkaija no wifseem fchetreem rudsu laukeem gandrihs weenada isnahza. Tif ween japeemin, ka tee trihs lauki wehlaki apfehsti tika, kas isgahj. gadā dauds fshahdeja.)

Kad nu semes isruhgschana zaur wirsu gulofcheem labi ahrditeem mehslēem wis wairak saufās wafarās pawezinata teek, tad warbuht daschs apdomigs lasitajs isfauks: „Katrai leetai fawas diwi pušes!“ Tā ir. Un tapehž mums semkopjeem, kuru leelakā darbu data tif pehž gada atmijahs, ihpafchi peenahkaks, katras isdarischanas gai-damos labumus un fliktumus eepreešč pašiht. Uf to zif ne zif gri-bedams peepalihdjet un ihpafchi fawus amata beedrus uf wehribu fchai leetā pamudināt, fcho peedfihwojumu esmu usfihmejis. —f—

Waj ir labak, kad mehslus uf lauka iswestus ilgaku laiku ne-apartus wirs semes pamet, jeb kad tos tuhlin apar?

Par fcho jautajeemu leelakee kihmiki un praktikanti ir daschadās domās. Daschi faka, ka tas labi un teizami, kad mehslus ilgaku laiku pamet ne-apartus wirs semes, ziti turpretim to tura par to leelako mehslu isfchkehrdeschānu. Stöckhardt's, par peem. faka, ka mehgli wirs semes guledami fahk puht, tomehr pee tam nerodahs wis amonijaka gahsas, kas ahtri gaisā isfklifst, bet rodahs fahpeter-fshabi fahki, kas gaisā newar isfklifst. Mehgli wirs semes guledami pahreet ahtri tahdā weidā, ka stahdi tos war ujuemt. Schi buhščāna, pehž wina domahm, dauds fwarigata, ne ka tas majums weelu, kas pee tam uf kihmiska zeka aiseet bojā. Winsch atradis, ka no kahdeem 450 bir-faweem mehslu, kas 36 deenas wafaras laika wirs semes gulejušči, tikai 1/2 mahrz. isfklidufchi gaisā, kamehr tur pretim tanī pašchā laika 12 reis wairak weelu pahrwehrtufchahs tahdā weidā, kahdā stahdi tahs war baudit. Tahdās pašchās domās ir ari Wölkers, jo winsch faka, ka tur, kur naw pahrleeku dauds mahla, naw jabaidahs, ka barodamas weelas aiseef bojā, ja mehslus tuhlin ne-apars. Tahdai semei ir ta ihpafchiba, ka ta barodamas weelas eefuhz un tura zeeti pee fewis, un tapehž pat zaur stipru leetu fchihš weelas newar just. Winsch jautā, waj tikai naw labak, kad mehslus atstahj kahdu laiku wirs semes, ne ka kad tos tuhlin apar? Schim domahm peekriht ari dauds praktikanti. Ari Rosenberg-Lipinski's ismechginajis un atradis, ka tas teefa. Tomehr daschi ir par fcho leetu zitadafās domās. Dr. Sprengel's faka, ka zaur mehslu atstahščānu wirs semes it ihpafchi ta weela isfklifst, kas war pahrwehrtēes gahsas weidā un kura no fchim weelahm ta fpehzigakā, proti fshahpeklis faweenodamees ar uhdeus weelu amonijakā. Zaur to humus semē paleet kahds bijis

un stahdeem maf labuma dara, jo ihpaſchi amonijaſ paweizina humuſa puhſchannu. Zaur to, ka mehſli ilgi ſtahw wirs ſemes, aifeet daudſ ogles boja, it ihpaſchi ja laiks groſigs un ſlapjums ar ſaukumu mainahs. Za mehſli wirs ſemes ſtahw, tad tee pa-ahtrina tikai to neſahles ſehſlu uſdihgſchannu, kuras ſemes wirſkahrta, kamehr turpretim zaur to, ka mehſlus tuhlin apar, ari dſikaf neſahles ſehſlas ahtri uſdihgſt un tahda wiſſe neſahle weeglaſ iſnihzinama. Kad mehſlus tuhlin apar, tad ſeme top irdena un ſtahbeklis tai weeglaſ war peektuht klahſt, kaſ, ka wiſſeem ſinams, no leela ſwara. Tas weenigais labums, kaſ zaur mehſlu pameſchannu wirs ſemes rodahs, buhtu taſ, ka tahdi mehſli aparti ahtraf ſapuhſt, tapehſ ka tee jau wirs ſemes ſahſ puht. Zaur to ſinams ſtahdi dabon wairaf baribas un tapehſ pirmā labiba kreetnaſ aug, pat pahraug, bet tahda wiſſe mehſlu ſpehſs drihſ beidsahs un pee naſtamās ſehjas mehſ leelaku teeſu jeb datu paſaudejam, ne ka pee pirmās ſehjas wairaf eenemam. Wiſ wairaf ſtahde, tad mehſlus, kuri wehl naw ſatrupejuſchi (ſalmaini), pamet kahdu laiku wirs ſemes; ſatrupejuſcheem mehſleem taſ tif daudſ neſtahde.

„Schleswig-Holſteines ſemkopibas nedekas-lapā“ kahds lungſ rakſta par ſchahdu iſmehginajumu. Pehſ rubſeem naſkufchi ſirni, tapehſ uſ rugajeem uſwedufchi mehſlus, iſahrdijufchi un aparufchi. Tikai uſ kahda maſa gabalina wiſſch mehſlus pametis ne-apartus, laj waretu pahrlēezinatees, k'ir ſirni labaf iſdoſees, waj tur, kur mehſli tuhlin aparti, jeb tur, kur toſ atſtahjis kahdu laiku wirs ſemes. Aprika eeſahkumā lizis ari maſo gabalinu apart un tad wiſu lauku uſ reiſ ar agreem pelekeem ſirneem apſeht. Sirni ſatojuſchi un ſeedejuſchi maſajā gabalā daudſ kupaſ ne ka leelajā, kur mehſli tuhlin aparti. Kad ſirni nogatawojuſchees, tad noſchlihris no leelā gabala gluſchi tif pat leelu gabalinu, ka maſajis bijis. No pirmejā dabujis 93 mahrz. graudu un 831 mahrz. ſalmu maſaf ne ka no otra. Pehſ ſirneem naſkufchi tai paſchā laukā rudſi. Pawaſari un rudenī nebijuſi ſtarp leelā un maſā gabala rudſeem ne kahda ſtarpiba. Bet wehlaſ tapuſi ſtarpiba ar weenu leelaka, tā ka ſeeda-laiſa maſā gabalinā, kur pirmā gadā mehſli atſtahti wirs ſemes (kur tapehſ ſirni ſtahwejuſchi beeſchaf ne ka leelajā gabalā), rudſi ſtahwejuſchi daudſ retaf un bijuſchi par plaukſtu iſſafu ne ka leelajā gabalā. Kad rudſi nogatawojuſchees, tad wiſſch, tapat ka pee ſirneem, lizis no leelā gabala atſchirt tif pat leelu gabalu ka maſajis. Bet nu pee kuſchannas iſrahbijees gluſchi otrahs reſultats, proti no maſalā gabalina iſnahzis 210 m. rudſu un 1306 m. ſalmu maſaf ne ka no tif pat leela gabala leelajā laukā.

No wiſa ta redſams, ka mehſlu atſtahſchana wirs ſemes tikai pirmai ſehjai par labu naſt un ka mehſ pee tam zaur pirmo ſehju maſaf panahkam ne ka zaur otro ſehju paſaudejam. Kur wiſ leelaku ſwaru uſ pirmo ſehju leel, jeb kur it gadus mehſlo un wehlahs, ka mehſli taptu jo piluigatā mehra iſleetati, par peem. dahrſōs, tur ſinams der mehſlus kahdu laiku wirs ſemes turet; bet zitur nē.

Ruhtitis.

Buku un daſchadu zitu augu koſchana iſtabā, it ihpaſchi ſeemā.

(Pehſ Darmſtadas dahrſneela G. Zaubit.)

Zau no dabas ir zilwekā ta wehſeſchannahs, ſawu apkahrtni pehſ eeſpehjas patihkamaku padarit. — Zo wairaf kahda tauta ir attihſtijuſehs, jo ari wairaf taſ pee winas par ne-apeijamu waijadſibu eeſanojees. Tadehſ ari daudſ weetās, tuwu pee dſihwojamahm ehſahm, daſchdaſchadi iſrotati puku dahrſi, puku puduri, ahropus un eeſchypus pilſehtu, pat meſchu tuwumā parkwiſſigi beſtijumi redſamu. Kad nu ſawu aptahrtni ahra no pawaſara lihſi rudenam zaur puſehm jauſaku un patihkamaku padarit eejuſka, tad ari ſinams ſeemai tuwojotees taſ mehginaja iſtabā ſeedōs uſturet un par winahm preezajahs, kad ahra jau wiſs ſeemas meegā duſeja. — Geeſahkumā tif tahdas pukes audſinaja, kaſ zaur ſtaiteem ſeedeem jeb jauto ſmarſchu par wairaf derigahm iſrahbijahs; bet drihſi nomanija, ka ſchihſ, kad weenreif pahrlēezjuſchahs, ſawa uſdewuma, iſtabas puſchfot, wairs neiſpildija. — Wehlaſ ſcho puku weetā eewehſeja tahdus ſtahdus, kuri waj nu zaur ſmalſahm lapahm jeb zaur glihtu un greſnu augumu eewehrojami un kuri ari ſeemā ſawu lapu koſchumu patura, jo ſchee zaur

zaurahm nemot maſaf un weenadaku apkoſchannu pagehr un tadehſ zaur teem weeglaſ paſtahwigs iſtabu koſchums ſaſneedſams.

Zo leelaku zeeniſchannu ſchahdi augi eemantoja, jo uſzihtigaf toſ ari winu dſimtene, deenwidus ſiltās ſemes, uſmekleja un ſchurp atweda, tā ka tagad winu ſtaits ir toti leels. Kopā ar ſcheem ari tahdus augus atweda, kureem neween paſtahwigi ſaſas lapas, bet turklaht wehl koſchi ſeedi k'ā par peem. *Justitia*, *Aphelandra*, daſchadas *Clerodendronu* ſortes, daſchi pee liliju ſamilijas pederigi augi, ka *Amaryllis* un *Clivias*, ananas-wiſſigi ſtahdi, k'ā *Aillandsia*, *Billbergia* un *Nidularium*, tad *Abutilonas*, *Spermannijas*, koſchi ſeedoſchahs *Begonias*, *Peperamias* un wehl daſchahs zitas augu ſtaſas, tā k'ā nemaſ naw gruhti, puku galdu un iſtabas ar laiku no laika ar ſeededameem augeem iſgrejnot, kuri turklaht wehl pehſ pahrlēezſchannas zaur ſawahm lapahm it jauki iſſkatahs.

Stahdu audſinajchana iſtabā ne ween preeku dara un iſtabas eeſcheeni iſgreſno, bet beſ tam tai ari wehl ziti labumi, kuras lihſi ſchim wehl gauſchi maſ eewehro. Dſihmija peerahda, ka augeem preeſch uſtura toti daudſ ogtu ſtahbes waijaga, kuru teem wiſwairaf winu lapas peewed, taſs ogli ſewi par baribu uſnem un ſkaidru ſtahbekli iſdwaſcho. Wina taſlaf peerahda, ka no zilwekeem un lopeem ee-el-potais ſtahbeklis winu plauſchōs ar meefās buhdamo ogli ſaweenojahs un tad to k'ā ogtu ſtahbi iſdwaſcho; tā tad augu walſis ir preeſch zilweku un lopu dſihwibas uſtureſchannas neapeijami waijadſiga. Augus tif winu koſchuma un patihſchannas dehſ iſtabā audſedami, it neſinot, ſawai weſelibai leelu labumu padarija. No ta laika, kamehr ſcho par pateſibu atſina, iſtabās, kuras par deenu daudſ zilweku kopā uſturahs, zaur ko tanis ari gais ſamaitajahs, mehſi ſlikto gaisu zaur augu eeneſchannu atkal pahrlabot. Zapeemin, ka augi tif zaur gaismas peepalihſibu, taſ ir deenā, ſawu ſtahbekli ſpehſ iſſchirt kaſ jo leelakā mehra noteek, kad preeſch ſchi noluhka nem augus ar leelahm lapahm, kaſ wairaf ſtahbekla iſdod, ne ka tee ar maſahm lapahm. — Ir ari eewehrots, ka ſkolas iſtabās, pat gruhti audſinami augi, toti labi aug; taſ ir tif tadehſ, ka tanis no ſkoleneem gaisā daudſ ogtu ſtahbes ſakrahjahs.

Zai augi ſawam ihpaſchneekam preeku daritu un wina iſtabu koſchi dabigi iſgreſnotu, ir waijadſigs, ka tee labi kreeti attihſtahs; bet k'ā taſ pee augeem iſtabā panahkams, taſ ir ſcho rindinu noluhks.

Nedahrlēezneeki grehko wiſ wairaf augus apleedami. Gandrihſi pee wiſeem augeem, kuri ſlimigi iſſkatahs un ne wiſai kreeti angu grib, ir ſchis taſ zehlonſ, ja tif tee pee taſs ſtaſas augeem peeder, kaſ ſawo iſtabas gaisu ſpehſ paneſt un waijadſigo ſiltumu un derigo ſemi ir dabujuſchi. Wini waj nu par daudſ jeb par maſ uhdena dabon. — „Es leju katram augam it katru deenu pilnu glahſi uhdens,“ ſaka daudſ uſ dahrlēezneeku ſawus augus preeſch ahrlēezchannas aiſneſdami, kad taſ iſſkaidro, ka wina augus eſot pa puſei ſakaltis. Za wini it deenas toſ ari apleij tad tomehr ſtahdi waijadſigā uhdens daudſuma nebabu. Podā ſemes wirſkahrta gan apſlapina, bet apakſchejā paleek ſauſa, ſaknes ſahſ wiſt un augus tif wahrgſt, ja taſ wehl pawiſam nenobeidsahs. — Daſcham zitam augam ari kahdreif lapas tāpat notarahs, bet taſ noteek zitas wainas dehſ; ſtahds ir par daudſ pahrlēets un zaur to wina ſaknes ſahluſchahs puht. Stahda ihpaſchneeks gan ſaka, ka taſ to tif tad laiſtijis, kad ſemes wirſkahrta ſahluſe ſauſa palift un turklaht wehl peemin, ka to neſen zita leelakā podā pahrlēezstijis, kura tad ſaknes newareja to wehl jaunajā ſeme atraſdamos mitrumu ſewi uſnemt, zaur ko apakſchejā ſeme par ſlapju buhdama, ſaſkahba un ſaknes eeſahka puht. Tas patſ ari noteek, kad no poda iſtezejuſchais uhdens apakſchataſe ſakrahjees ſtahw, no kam ſaknu apakſchejā dala ſlapja ſtahwedama wehl drihſaf eeſahſ puht.

Tif tee iſſtee purwa augi, ka *Callas* un *Cyperus*, *Isolepsis* un wehl kahdi ziti lapu augi, kad tee iſhti kreetni aug un wiſwairaf ari tahdi, kam ir toti daudſ ſulotas lapas un ſtobri, k'ā leellapigahm *begonijahm*, *muſahm*, *kaladijahm*, *kannahm*, *filodendronahm*; beſ tam wehl daſchahs *paparſchu*- un *palmu*-ſtaſas, to wiſu war paneſt, bet ari tif waſarā leelakajā angſchannas laika. Kad un k'ā tad ir ja-laiſta? Tad un tif tad, kad jau ſeme ir ſauſa. Mahzjits dahrlēezneeks azis uſ augu uſmejdams jau tuhliſ nomana, waj ir jalaiſta jeb nē. Nedahrlēezneeks pirkſta galu kahdu zellu dſiki ſeme eeſahſdamas to nolemſ un ja tā daridams wehl tomehr to iſhti newar nogiſt, tad taſ labakais

lihdseklis preefch mitrumu atrafchanas ir schis, kad ar pirfta kaulinu pee podina peesit. Ja podinsch flau spilschi, tad seme ir faufa un tad wajjag to apleet. Ja tas flau dobi (dumpf), tad seme ir wehl flapja. Ari kad wirseja semes dafa faufa un apafschaja flapja, jeb otradi, tas pee leelakeem podeem no flanas, kad pee ta daschadas weetas peesit, ir flaidri nolemams. Ja ir pirmas eegadijums, tad janogaida, kamehr pods lihdj apafschai iskalft, ja otrais eegadijums, tad tas tik ilgi ar uhdeni peeleeta traufka jatura, kamehr wifas fannes zaurmirfufchjas. Kad jau seme ir tik faufa palifufi, ka to wajjaga laifit, tad uhdens uf tahs tik ilgi jaleij, kamehr tas zaur apafschajo zaurumu fahf zauri speeftees, un tad atkal tik ilgi jagaida, kamehr seme top faufa. Ja podi paleekamos traufos (schihwos) stahw, tad schee traufi pehz aplaifitichanas ja-isleij. — Nemas newar noteikt, waj augs ween-jeb diw-reif deewa jeb pehz ik katrahm 2 jeb 3 deenahm weenreis ja-ap-laista. Tas ik katra gadstahrtā, ik katra laika pahrmainschana un ik katra stahw-weeta fawadal jadara. Dufas laika (seema) wif augi faufaki jatur, ne ka tad, kad tee jau fahf augt jeb pumpurus un see-dus reef.

Ja kahdam augam podā seme ir par faufu palifufi, tad ta uhdeni sewi tik lehti wairs neusnem. It ihpafchi fila seme (Haideerde) tā dara, kuru pee kameliju, gumijas koku un daschu zitu lapu-augu kopschanas leeta. Wina iskalfdama kopā faraujahs, zaur ko tufscharuhma starp augu fannehm un podu atrodahs. Kad ari daudj uhdena uf tahdas semes lej, tad tomehr seme wis zaur neismirft, tadeht ka uhdens gar poda malu buhdama tufschuma fates. Ja tā atgadahs, tad pods tik ilgi ar uhdeni peeleeta traufka jatura, kamehr seme zaur-zaurehm peemirfufi, kas daschreis tik pehz 12 stundahm un wehl weh-laf noteef.

Dascheem angeem ir koti daudj masu smalku fannifchu, ka akalijai, rododendronam un ziteem. Schahs weena ap otru wihdamahs koti zeetu fannu puduri fataifa, zaur ko tad ari gadahs, itihpafchi kad tahs pahrehtsta, ka pudura widuzi buhdamās fannes paleef faufas, lai gan aplahretea semie deefgan mitra, ja pat flapja. Ja to mana, tad augs no poda ja-isnem, aplahretea seme janofkurina (janofrata) un faufais fannu pudurs tik ilgi uhdeni jatura, kamehr tas pilnigi zaur zaurehm flapfch top. Kad tas notizis, tad to atkal war podā mehreni drehgnā semē eedehtit. Ja stahds par daudj pahreets, tā ka seme jau faskahbuki un fannes eefahfufchjas puht, tad to tuhlt wajjag faufa semē pahredestit. Saknes pee tam wajjag no wifahm semehm notihrit, flaidrā remdenā uhdeni tihri nofkalot, fapuwufchjas nogreeft un tad augs pats mafakā podā ja-eedehtsta. Ar uhdeni tad wajjag taupigaf apeetees, kamehr atkal jaunās fannes ataugufchjas.

Tas labakais uhdens preefch puku laifitichanas ir leetus uhdens, tadeht ka tas ir wis tihrafs; tefofchj uhdens ari labs. Akas uhdens ir tik tad bruhfejams, kad tanī naw kaku. Ja tanī daudj kaku, tad tam weenu jeb diwi deenas traufka jastahw, kamehr to bruhfē, lai kaku dalas uf traufa dibena noftahtos.

(Zurpmat beigums.)

Wahrpas.

Pret kartupeļu puhfchann. Preefchi ween dšird scheflofchjanos, ka kartupeki wehl semē buhdami ditti fahfufchi puht. Preefch 4 gadeem ari mums ar teem labaf negahja; daschu gad' pat pufe no teem, lai gan tos smilts-semē dehtija, tik tahf fapupa, ka ar teem newareja ne juhlas barot. Par scho leetu schā tā domaju, ari ar ziteem par to aprunajos, kas man padomu dewa lihdffchinigo agrihno apaki gludo kartupeku weeta farlano fortu eegahdatees, kas gan tik smeligi ne-efot, bet puht nepuhftot. Tomehr pirms scho padomu isnehginaju, man nahja rotās flawena dabas pehtitaja Schleidena grahmata „Die Pflanze und ihr Leben," kura wina domas par mineto nebuhschannu lafdams apnehmos preefch kartupekem mehslus wairs newest un tos paschus lihdffchinigos kartupekus rugaiti dehtit. Kā domaju, tā dariju, par to rudeni gandrihf ne weena fapuwufcha kartupeka wifā gabalā neatradu. Kad weenā gada jau man tik labi isdewahs, tad proweju to wehl otrā, tefschā un zetortā gada un nu waru ar preeftu fannu isnehginajumu ziteem pafahsttit, ka mums nu wairs kartupeki ne-puhft. Katram kartupeku nehmajam diwi greselifchus (turwifchus) bodu, lai tee tuhlt no semes nemandi mafos kartupekus no leelajeem atschir un lateu forti fawā maifa eeber, zaur ko darbs ditti weizahs un kartupeki bes ne kahdas pilnigatas apafschanas pagraba fabehtti glufchi labi bes puhfchanas lihdj dehtamam laifam un wehl ilgaf ufglabajahs. Zapeemin, ka muhsu laulds ir laba smilts seme, kura, kaut gan ne wifas weetas, farlanais ahbolinsch it tofchi aug.

Lihdseklis pret spradscheem (Erbsflöhe). Kad rahzenus agri fehj, tad tos arweenu spradschi mehds no-ehft, bet laj tas nenotiktu, tad wajjaga preefch rahzeneem

ataftu (pataftu) semes gabalinu iswehletees, to ihfi preefch rahzenu sehchanas ar plahnū fannu fahrinu aplaifit un pee teem ugumi peelit. Kad falmi fadegufchi, tad tuhlt war rahzenus seht un ee-eezet. Nefinu, waj spradschi lihdj ar falmem fadeg, jeb tik projam aifbehg, bet rahzenus tee wairs ne-aifteel. Scho efnu kahdas reifes isnehginajis, ka ari to, ka preefch lopu barofchanas pee mums baltee gaxee Tan-tarb furnipfi jeb Tantarb lopu-rahzini (Wasserrüben) wis leelati uf aug! daudj no teem 17 mahz, smagumu fanneedja, daschi pat wairaf; finatneeki fafa, ka scheem efot ari daudj barodamu dafu un ka tee zeetaki par daschahm zitahm fortehm. Mineteerahzeni jafehj agraf ne ka ziti, jo teem preefch augschanas 3¹/₂ mehnescha laika wajjaga.

Mefchagaleefchu Rahelis.

Wispahriga data.

Wehstules par Baltijas fadsihwi.

No Theodora Noland'a.

X. wehstule.*)

Sawā beidsamā wehstulē es fajiju, ka mehš bes ihpafchjas „literaturas (rakstibas) komitejas" un bes „literaturas kapitāla" pee truhftofschahm finatnibas grahmatahm, bes kahdahm tautas ihsta attihstiba naw fanneedfama, newaram kuht. Schis teikums buhs jo klastaf japeerahda, tadeht ka daschs ne bes eemefta atfauftees, ka mums jau ira „Latw. draugu beedriba un Rihgas Latw. beedribas finatnibas komifija." „Latw. draugu beedriba," — schis wahrds ir padaudj wispahrigs un nefakkan nebuht ar to wahrdu „Lettifch-literarische Gesellschaft," kahds schai beedribai pehz winas statuteem ihsteni ira; latwifki tas ahtraki buhtu tulfojams ar: „Latwifki-litererifka beedriba," waj ar „Latweefchu rakstibas beedriba;" Latw. draugs ir kurefch katrs, kas Latw. labklahfchjanos un attihstibu fefmē, un tadeht tad ari pee labas taifnibas pee minetas beedribas, kuras noluhfi tatschu ihpafchi ir par muhsu rakstibu ic. gahdat, waretu ari peeflaitit it wifus, kas uf Latw. labu prahtu tura. Tomehr wahrds un nofautums wehl ne ka nepeerahda; ihpafchi eewehrojami alafch ir tee darbi, ko kahds zilweks waj kahda beedriba pastrahda, un uf „Latw. draugu beedribas" darbeem noluhfojot, mums winai jatuwof-jahs ar augstzeenibu un dšitu pateizibu! Wina ir ar mihlestibu un ufzihstibu fahdsejufe un wairojufe Latweefchu gara-mantas; ir daudj fwarigu rakftu isdewufe fawos gada-frahjumās un daschu labu grahmatu fahdis laidufe; daudj wihru ij winas widus, kuras Latw. tauta ne ta wahrda pehz nepafihft, ir strahdajufchi schini lauka bes apuifchjanas, par weenigo algu tilai to apftuu eeguhdamees, ka tee preefch tautas strahdajufchi, kura ar bagatahm gara mantahm ap-dahwinata, bet zaur gadu fimeeneem scho mantu naw fpehjufe koft un fahrtigi isleetot. Wet winas leelakee nopelni ir un paleef muhsu walodas kopschana, no pirmā eefahktuma, lihdj winas tagadeja pre-fidenta A. Bielensteina 3 walodas mahzibas grahmatu isdofchana un no ta laika, lihdj tam brihfcham, kad Bielensteins fawas pafihstamas ortografijas tehjes (1875. g.) fahstahdija un sem ta pafemiga wahrda „preefchlikums" Latweefchds fuhitija. It newitus man stahjahs tas nopeetus jantajums preefchā: kas mums no wifa ta buhtu, ja fchi beedriba nebuhtu bijufi? Zif behdigi tad wehl tagad buhtu ar muhsu walodu un rakftibu?!

Tomehr tahdus rakftus, kas tautas fkolās par mahzibas un de-nifchā dšihwē par pafchmahzifchjanahs-grahmatahm preefch tautas buhtu isleetojamas, wina — zil man finams — naw isdewufe; bet es it nebuht nekannotos, ja kahds ufrahditu, ka man mifejees*) Tadeht, zil leeli nopelni minetai beedribai pee Latw. gara-mantu wairofchanas ari ir, tad tomehr ar to wehl naw tas robs ispilidits, no kura fchē runajam un ko mehš ik deenas fahpigi fajuhtam. —

Nu mums wehl atleef Rihgas L. b. „finatnibas komifija." Sinadami, ka fpreest un teefat ir daudj weeglaki ne ka strahdat un gahdat, muhsu preefchmetam peetiks isdibinajot, ko fchi komifija lihdj schim paf-trahdajufe ar to noluhfu, lai Latweefcheem rastos fkolās un mah-

*) Zeen. laftofjus kuhdsam nekannotees, ka mehš aif ziteem nelawejameem rafsteem nu tik atkal ufahktam schijs wehstules pafneegt. Red.

**) Buhs gan mifjees, jo no ziteem rafsteem nerunajot mums wispirms japez-min „Latw. awifes," kas tatschu ar to noluhfu buhs fahdis laifas, lai gaima un attihstiba starp Latweefcheem wairotos.

zibas-grahmataš, kašdu teem wehl deesgan wajaga. Naw ja-peemiršt, ka Rihgas Latweešchu beedriba, kaš mineto komiſiju eeſtahdijuše, ir priwat-beedriba, kam wiš pirms preekšch ſawas eeſchigāš labklatšchanāš jaruhpejāš. Teem, kaš ahrpūs ſchiš beedribāš, tamlihdj ari Latweešchu tautai wišpahrigi, no tašs tilai aplinkuš war labuſm atleht, waj nu zaur labu preekšchimi, kaš zekāš zaur ſadſihweš iſglihtošchanu, labu tikumu kopšchanu un pamahzišchanu ar wahrdeem, waj ari zaur rakſtneezišas un mahkſlaš (teatra) ſekmešchanu un beidſot zaur patriotiſmu (tautaš-mihleſtibu), kaš kahtigāš robeſchāš palitdāmš, ſaſilda ſirdiš un pazet prahtu un mahza mihleš un zeenit neween mahteš-walodu, bet ari tautu un wināš iſteneekūš. Tahdā wiſhē katra tahda beedriba un tapeh; ari Rihgas Latw. beedriba*) neween ſaweem lozekkeem katram par ſewi, bet ari ſawai apkahtnei war buht par leetu ſwehtibu. Rašdā mehrā R. L. beedribai taš jaw iſbeweeš, to iſmeklet un pahſpreešt naw muhſu preekšchmetš; bet gan mehš tā newareſim wināš „ſinatnibaš-komiſijai“ garam eet, kaš — žit man ſināmš — ar to noluhku ezešta, lai no wināš puhlineem ne ween beedribāš lozekkeem, bet ari Latweešchu tautai rakſtneezišas ſinā kašdš labuſm raſtoš.

Muhſu zeen. redaktora kungam.

„Wiſur truhtumš parahdāš,
Kur ween ažiš luhkojāš:
Šchē weenš garā nabadſigš,
Otriš meeſāš newariš; —
Kropki, tiſli, ſehrdſigi
Wairojāš neſchehligi;
Ja eš buhtu dakteriš,
Eš gan buhtu lihdſejiš.

R. Stehrſta „kupleju krahumā“ 12 l. p.

Zeen. redaktora kgs! Kad juhſu zitreiſejāš pretineezēš, „Zeitungāš f. St. u. L.“ redaktors ſawā karā pret muhſu lapu „Balt. wehſtneſt“ — pateeſibai žitadi attureteeš newaredāmš — gandrigh iſ katra rakſtā ſaweem laſitajeem paſludinaja, ka „Baltijaš wehſtn.“

*) Wišpahrigi ar ſchiim domahm gan weenōš prahtōš efoſcheem mums taſchū no ſawas puſeš wehl japeemin, ka ſchē tomehr ir leela ſtarpiba, tapat. kā to daſchadu Baltijaš tautu garašbiſhwe, wehſtneſt un attiſtiba weena no otraš ſtipri iſſchitrahš. Kamehr tašm žitajm tautibašm, kaš jau no gadu ſinteneem ſadſihwē bija tašs walbneezeš, tašdāš beedribāš newajaga, kaš Latweeſcheem ſchi mineta beedriba ir, un kamehr tašm jau no ſenlaikem preekšch ne weenāš ſaimneezišas un ſadſihweš-nobakāš beedribu netruht (tā par peem. Želgawā ween eſot wairak ne kā 50 — žiti ſaka tuwu pret 100 — apſtiprinatāš Wažju, Kreewu zc., beedribāš, bet tilai weena tahda beedriba, kur Latweeſchu waloda walda, kā tāš žitāš Wažju un Kreewu waloda). — tamehr Latweeſcheem par abahm gubernahm, kur wini ſawāš wez' un wezāš mahjāš, ir tilai ſchi weena „Rihgas Latw. beedriba.“ kaš ar muhſu mihto kaiminu beedribahm beš noſahreſchānāš war mehroteeš, un zaur kuru tadehk ſtarp žiteem iſglihtošchanāš preekšchmetem ihpaſchi ari tautibaš paſchjuſchana un kopibaš (no kopā, ne kopt) juhſmāš godam teel wairotāš un koptāš. Un ſchi pareiſā ženſchānāš nebuht nepaleel un newar palikt beedribāš muhredš, wināš kēhpi. Ne weena tauta newar attiſtiteeš un kahtigi uſ preekšchu doteeš, ja ta ſewi par tautu neſajuhtāš, ja tāi naw pagahtneš un nahlamibaš, ja ta naw tā ſaſot wehſtneſt grahmataš eeraſtita par kopibu, par tautu zaur ſawu walodu, ſawahm tautiſtahm eeraſchahm, zaur ſawu rakſtibu (literaturu), ſaweem zenteeneem, zaur ſawahm mahjahm (gruntš ihpaſchumš, draubſchu eſlaš, beedribāš nami, ſlolaš zc.), zaur ſaweem waroneem (tadehk uſ muhſu pagatneš iſpehtišchanu jaleel daubj leelakš ſwarš, ne kā taš lihdj ſchiim notiziš), zaur ſaweem tautāš ſwehtumeem (waloda, ſwabadiba augſtākā ſinā, kaš ween tautāš leelumu un attiſtibu war nodibinat un wairot, peeminaš-ſihmeš zc.). Zee kaš domā, ka kašda tautina warot kahtigi attiſtiteeš beš ſcheem pamateem, beš ſchiim mantahm, — tee maldaš un nepaſiſt toš muhſchigōš litumūš, peh; kureem dabāš organiſmi, biſhweeki, žilweki, tautinaš, tautāš un wiſa žilweku ſabeedriba attiſtitaš. — Tadehk Rihgas Latw. beedriba, ſchoš pamatuš dibinadama, ſchiš tautāš mantāš krahdama un kopdama, ir ne-iſnihižinajamūš nopelnūš muhſu tautāš attiſtibaš wehſtneſt eemantojuše un wina ir kā taš pirmaiš jo leelakš awotš uſluhkojāmš, iſ tura tautibaš garš, tautibaš mihleſtiba, tautiſta paſchjuhtiba iſwerd un ſoli pa ſoli iſplataš wiſā tautā. — Gan ari ſchi beedriba naw pilnigi un tapat wināš darbi ne-iſturehš piſnibaš mehrawku; bet taš žekš uſ piſnibu eeſahlaš alach pee nepiſnibaš. Gan ari daſchi no wināš lozekkeem, kam pat jauku gara-dahwanu netruht, beedribāš wehſturiga uſdewuma neſaprot un ſawu ſinaſchanu un mahkſlu waj ari ſawu weetu, to tee tur eemem, iſteeto paſchibaš noluhkeem un perſoniſtai atreebſchānai, kā mehš to paſchi wehl ne ſen ſahpigi un pahſ pahrim deesgan peedſihwojuſchi. Bet waj tad nu wolu nožirtiš, ka piewtu ſtarpāš kaſchliš, un koku, kad daſchi ſari praulaimi? Žeb waj gowi nomaitāš tadehk, ka — peh; kašdāš Latw. teiſāš — peeknaktiš rupuſchi (trupji) to ſiſſot?!

Redaktija.

„melojot,“ tad wiſch gan it labi ſinaja, ko wiſch darija, jo no wina laſitajeem tiſ itin reti kašdš „Balt. wehſtn.“ eeſlatijaš; bet kad nu tagad juhš, zeen. muhſu lapāš redaktora kgs, to paſchu dareet, ko wiſch, t. i. mums ſaweem laſitajeem gribeet eeteikt, ka juhſu pretineekš „Balt. Semkopja“ redaktors „melo,“ tad juhš gan nedareet wiſai prahtigi, jo no mums „Balt. wehſtn.“ laſitajeem warbuht itin reti kašdš „Balt. Semkopi“ nelafa. Un waj tad juhš, muhſu lapāš zeen. redaktora kungš, ari reiſ ne-eeſahkfeet, mums ſawa pretineeka „meluš“ peerahdit? Žitadi mums juhſu lapāš laſitajeem waj ja-eeſahk domat, ka juhš muhš gribetu par nejehtu behrneem turet, muhš par tohdeem eeſlatidami, kuri tilai ar lamaſchānāš konzerteem meelojami. Bet nu juhš muhš warbut aiſraidifeet uſ „Balt. wehſtn.“ 11. num. „paſta-taſchu,“ kurā juhš ſawu weetneeku pulku eſeet uſſkaiſiſchi, weenigi weenu iſlaiſdami, proti P. Alunanu, iſlaiſdami warbuht tadehk, ka wina weetā ir klat peenahziš „Kalinu Jaſcha“ kurſch tanī paſchā „Balt. wehſtn.“ 11. num. 86. l. p. pirmkaht to paſchu atgremo, ko juhš jau muhſu lapāš 3. num. gluſchi nepareiſi teikuſchi un par ko jumš jau juhſu pretineekš „Balt. Semkopja“ 5. num. — ar „Kalinu Jaſchu runajot — ir „galwu weldſiš,“ un kurſch, proti „Kalinu Jaſcha,“ otrkaht tiſ taſku ir ſapnu walſti eegahjiš, ka wiſch minetā weetā Peterburdſneekem pahmet, ka tee ſawā rakſtā „weenam ka otram“ tiſ netaiſni iſturejuſcheeš, ka tee pat ne toš „meluš“ ne-eeehrojuſchi, kuruš „Balt. Semkopja“ redaktors — taš nebehdneekš! — wina rakſtam „Balt. Semk.“ 8. num. peeſihmejiš. Ak tu nabagš, tawu aſſprahtigu pahmetumu! Ta tad nu no „Kalinu Jaſchāš“ mehš pirmoreiſ dabonam ſinat, ka papreekſchu teefot redakziju peeſihmejumi un tad tilai tee rakſti paſchi ſarakſtiti! — Newaram leegt, ka ſchiš muhſu lapāš wiſu jaunakāš piſlariš, zeen. redaktora kgs, ir „ſtiprakš par waru“ — ka Horaziš dſeed —; bet newaram ari leegt, ka wiſch zaur to tapat ka tee žiti, kuruš juhš „Balt. Wehſtn. 11. numura „paſta taſchā“ ſabahſuſchi, jumš tilai negodu dara, jo wini ir wiſi taſhdi, kureem — warbuht „Kalinu Jaſchu“ iſnemot — neween juhš paſchi žitreiſ ar papehdi-wirſū dewuſchi, bet ari taſhdi wiſri, kuri no juhſu pretineeka ir klaji par netikleem peerahditi, un kuri nu, kā jau netikki mehdi alaſchin darit, pee ſawa un juhſu pretineeka, ſināmš ar juhſu ſaipnu atkaufchānu, zaur ſaweem kauna-rakſteem muhſu lapā mekle atreebteeš. Kaš traki, taš traki! — Žo projam mehš jumš ſawas lapāš zeen. redaktora kungam ſakam, ja nu juhš pateeſcham neſpehjeet weeni paſchi ſawu leetu, kaš ne maſ naw aiſſtahwama, aiſſtahwet, un toš „meluš“, kuruš tilai juhš ar ſaweem trabanteem „Balt. Semkopi“ eeraugeet, peerahdit, jeb ja jumš pateeſcham ari turpmak nebuhtu eeſpehjamš, pee ſawa, mums ſaweem laſitajeem muhſu lapāš 3. num. tiſ lepni dota apſolijuma tureteeš — tad luhdſami neſuhteet wairš augſcham minetoš kungūš ſawā weetā pret pateeſibahm karā; wini jumš paſchūš pehdejoš ſwahrkūš no muguraš nowilks un taš buhš gluſchi nepatiſkami ari mums. — Un galu galā jumš, zeen. muhſu lapāš redaktora kgs, par wiſahm leetahm par to jaruhpejāš, ka tee, kaš ar juhſu atkaufchānu un Jumš par redſamu ſirdš-preeku juhſu ſwahrkū ſtuhri jau pilnigi aplampuſchi, ka pa peem. wingada duhſchigaiš „Prezioſaš“ iſrahditajš Želgawā, gandrigh katru reiſ no teatra-ſtatuweš ſawāš kuplejāš juhſu pretineeku un wina lapu lamaſchānāš, zaur to juhš un muhſu lapu nelamatu un ka wini wiſi kopā, juhš ſtutedami, iſturetoš turpmak peeklahjigaki pret wiſru, — kautſchu wiſch tuſtſoſchreiſ juhſu pretineekš buhtu — kurſch kā kašdāš zeen. beedribāš preſidentš no muhſu mihtāš R. L. beedribāš uſ wināš goda deenu kā goda-weeſiš aizinatš un no „kašda“ wiſra (Kurſem-neeki ſcho wiſru ſauz par tehwu) ſuhtitiš, wina wahrdā beedribu apſweizinat, iſti ſaſot — — ka wini ſcho wiſru, kamehr wiſch ſcho ſawu peenahkumu iſpilda, wairš turpmak klaji un dikti neſobotu, wina runaſchānā ne-aiſkawetu un zaur ſchahdu ſawu nepeeklahjigu iſtureſchānoš wairš turpmak tiſ dſiti ne-apbehdinatu toš, kaš wina ſuhtijūſchi. „Mahjāš weeſiš“ ſchoš aurotajūš ne ilgi peh; ſinamā behdiga atgadijuma noſauza par „ſuniſcheem, kaš ilgi reiſ,“ bet mehš winūš eeſkatam tilai par taſdeem, kaš juhſu ſwahrkū ſtuhri ſakampuſchi, jumš paſchūš ſwahrkūš no muguraš plehſch. Un zeen. Dihrika kgs, kā jau teizahm, juhš ſpehji beš ſwahrkū eeraudſit, buhtu wiſu wairak nepatiſkami mums juhſu lapāš laſitajeem.

Sanemeet u. t. pr. Rašdi „Balt. wehſtneſcha“ laſitaji.

P. s. Batlaban jau gribejahm fawu wehstuliti „papihra mazinâ“ eeslo-dsit, tē eenefa pastineeks muhfu lapas 12. num., no kura nu dabonam finat, ka sem „Rihgas adwokati,“ kuri ari „Balt. Wehstn.“ 11. num. „pasta-taschâ“ eebahsti, tikai diwi fkaitami. Ari brangi muhfu lapas pihlari: weens no wineem, proti J. Einberg'a fgs wehl fawâ muhshâ ne silbes naw muhfu walodâ rakstijis un otru J. Weinberga fgu mehs ari ne-efam jau labu laizinu manijushchi, un tomehr abi peeskaitahs pee rakstneeksem,“ bet pee tahdeem, „tureem, kâ wini gudri teiz,“ esot tahda ihpashiba, ko pa wahziski fawzot „unverfrozen.“ Abi prasa sobodami: „kâ tas nahkotees, ka fcheem lihds fchim ne weens jautajeens no „Balt. Semk.“ redakzijas preeksch isskaidroschanas ne-esot peefshittis?“ Atbildam: tadehk, zeen. fungi, tas naw notizis, ka jums ar wezo „Borifu“ pee kahda zita galda vis à vis (pretim) feshshot naw watas bijis pee rakstama galda feshdet un ka jums jakaujahs ar „gareem“ un „stahwofkeem.“ Mehs domajam, zeen. fungi, ka, ja jau pat ar luhgshchanahm naw eespehjams juhs us rakstneezibas-lauku aif-wikinat, „ar rewolweri rokâ“ tas wehl masaf buhs eespehjams. Waj! kas jums par fmalku walodinu, zeen. fungi. Schini paschâ 12. num. muhfu lapas redaktors jau atkal lamajahs, fawu pretineeku par „dubku muhrneeku“ nosaukdams un pee „Kalinu Jashas“ kruhtim peeglawdamees faka: Tu selta, selta Jashin tu!“ „Sirds Kurfemneeku gods,“ — fcho firmo teikummu nemeet wehra Juhs kauna rakstu fabri-fanti!

Tee paschi.

Wehl reis zeen. Peterburdjneeksem.

Gan bija manim tahs domas, ka schini mums wiseem pasihstama leeta man wairs newajadshs pee spalwinas fertees, bet es nepelnitu to no Jums man issazitu usflaweshanu, kad es tagad gribetu kluhu zeest. Man pateesham naw un nebija ko „ar peedoshchanas un pazeeshchanas fegu aplahst,“ bet es gan buhtu warejuse ar fskaidrakeem wahrdeem zeen. „Balt. Wehstn.“ redaktora istureschanos pret manim atklahst. Es tagad it labi eeredsu, ka tas latw. wahrds „pandomneeks“ to glushchi wis ne-issaka, ko tas wahzu wahrds „Berather“, sem kura es ne tikai ween pandomneeku, bet ari laipnu palihdshtaju ar padomu un darishannu faprotu. Staidraki issazitees man nebija teefibas, tadehk ka „Baltijas Wehstnescha“ redaktors pats ne ka nefazija; un wehl tahkaf fskaidraki ne-issazitees, buhtu netaisniba un nepateiziba, kura tiklab man kâ Jums buhtu nepatihstama. —

Kad es no listena nastas nospeesta, pat neushdrihtstetees neushdrihtstejos, fawam fahpehm padotees, bihdamahs no tuwahs nahkamibas draudoshchahs bildes, tad bija mana wihra skolneeki un ziti un ari B. Dihrika fgs no Rihgas, kuri manu fahpju fwehtumu zaur to zeenija, ka wini, man naudas sumas pasneegdami, mani no nospeestamahm ruhpehm par tuwo nahkamibu fargaja. Sebshchi ta no D. k. man pasneegtâ suma nebija wina weena pascha, tad tomehr es pateesham sinu, ka wina pa leelai dakai no wina bija. Juhs nu gan man atbildeseet, ka D. fgam buhtu wajadshs bijis, to fawâ lapâ peeshimet, ka tas ar katru zitu sumu ir notizis — wisumafakais „labas preekschshimes labad“; bet atklaujeet, man ari schini sinâ ir zitadas domas. Ja mans nek. wihrs bij fawas tautas „wadons gara-laukâ,“ ja winsch bij tahs tautas „ideals,“ kura newar wina neishdemoshos bildi ar pazeeshchanu redset, tad newajadseja preekschshimes, bet tikai wahrda. Turpretim teem, kas mana wihra zenteenus nefaprata jeb negribeja fapraft un faprasdami nezeenija, teem buhtu ari ta wifu labakâ preekschshime tihri welta bijuse. No zita wifa lai, ta fakot, garam eedama, tikai to wehl peeminu: ka wifai peeklahjigi wis nebija, wina bildi tik neglihtu kaudis issuhtit, to jau ari pats Dihrika fgs ir eeredsejis un zaur to peerahdijis, ka tas otris no fawas tautas zeenits wihrs, kuresch pehz wina nahza, kâ Juhs paschi fazijushchi, ir ar fskaidru waigu un us laba papihra tautas gahjis.

Juhs zeenidama paleeku ta pati

Kronwalda Karlina.

Bez=Peebalgas dr. skolâ 28. martâ 1877.

Daschadas sinas.

No eeshshjemehm.

Ji Zelgawas. Katru reis, kad kahds feshklas graudinsch atron weetu, kad zaur muhfu lapu kahds wahrdisch tautas firdi atron preezigu atbalsi, — mehs fajuhtam dsitu preeku. Bet wehl jo wairaf mehs preezajamees, kad muhfu tautas-meitas redsam sehtuwi rokâ nemot un lihdsstrahdujot pee ta lauka aptopschanas, kuru ir mehs ar ihstu mihlestibu un preeku efam usnehmuschees apstrahdat. Laimiga ta tauta, kuras meitas lihds ar fawu tautu juht un lihds ar tautas dehleem eet tautas talkâ! — To mehs atkal fchodeen fajuhtahm, fcho wehstuli fanemdami no kahdas tauteetes kas lihds ar to kahdus graudinus pr. „Balt. Semk.“ eeshshijuse. Wina fkan tâ: „B. k! Algatu laiku biju ar darbeem tâ apkrauta, ka — zil koti to ari buhtu wehlejusehs — preeksch Juhsu mihkotâs lapas nespehju kahdas rindinas faraksttit. Behdeja numurâ bija no J. U. . ns k. peewestâs Jura Allunana rindinas: „Ja if weens it sem sehtu u. t. pr.“ kâ ari J. U. k. usazinafchana: „pee darba, ar spehku un gaischu prahtu!“ Schee wahrdi mani pamudinaja atkal spalwu rokâ nemt un fche klahst peeliktâs rindinas usraksttit. Apfinadamahs, ka efmu tikai eeshshjeja, gan ne-eedroschinos fawa masumina „weseleem graudeem“ peeskaitit; tomehr zeru, ka tas daschaj tauteetei derehs par zela rahditaju, un ja tas teesham tâ buhtu, tad fawu noluhku efmu pilnigi panahkuse.“

„Beidsot man wehl weena koti leela luhgshana pee Jums, — bet nesinu, waj Juhs to ispildiseet. Tomehr weena alga, runafchu, un kad ari mani ar tahdeem pat wahrdeem aplufinatu, kâ zitâs lasitajus! Kas ir tas kreetnais wihrs, kas ir Th. Rolands? Lushdsu ihfôs wahrds „Balt. Semk.“ isteikt, kas winsch un kâ wina ihstais wahrds? Biti lasitaji no tam neka nemanishs. Un es, — es zeetishchi kluhu, us tam wareet palaisstees.“

„Zeredama, ka manu luhgshannu ispildiseet,“ paleeku

Juhsu sinfahrigâ

Zelgawneeze A.

Red. peeshhjemjums. Zil mehs Theodoru Rolandu pasihstam, tad winsch buhs koti dusmigs, Juhsu pahreeki leelu flawu lasot. Mehs wehletos, ka wifî zeen. raksttaji buhtu tik pasemigi un tik masas leetas no sewis turetu, kâ Th. Rolands. Tadehk winam tas ees pee firds, ka Juhs wina kristijat par „kreetno wihru,“ kamehr winsch wairaf it ne kas negrib buht, ka ari tikai weens no teem, „kas tautas sem sehtu weenu graudu wefelu.“ Schê Jums jau ir atbilde us Juhsu pirmo jautajumu: „kas ir Th. Rolands?“ Bet Juhs gribat ari wina ihsto wahrdu finat. Waj Juhs fchaubatees, ka schis naw wina ihstais wahrds? Un kad ari tâ buhtu, tadehk Juhs gribat issinat ta wihra noslehpumus, kuru Juhs par kreetnu nosauzat un laikam zeenijat? Zeenijat ari wina luhgshannu it pirmâ wehstule. Winsch wairaf no fewim negrib fazit; winam laikam us tam kahds fwarigs eemepls. Un kas sin, waj Juhs Theodoru Rolandu ari tad wehl tâ zeeniseet, kad winsch fawu programu buhs ispildijis, un fawas wehstules nobeidis? Kas sin, waj Juhs lihds ar daschu labu nekawnositees no wina taisnibu dsirdet, ko ne if katrs spehj panest? Taisniba web daudsreis zaur nelihdseneem, fchaureem zekeem, zaur molshcheem un dadscheem. Waj Juhs ir tad Rolandu wehl zeeniseet, kad fchee ehrlshchi un dadschi buhs faskrandejushchi wina waigu, wina kahjas un rotas? Alf pateefibas un taisnibas noslehpummu plahnsega (schleiera) daudsreis gluhn nahwe, — nezilajat weltigi Theodora Rolanda noslehpumus!

No W. pagasta, Walmeeras aprinki, mums sino par fchahdu ne wifai tizamu reformu, kuru tureenes skolotajs fawâ skolâ eewedis. Skolotajs K. ir eewedis reformu, ka skoleneem ir jamatsâ par klepshannu katru reisi pa 2 kap., skolotajam par labu; kas nespehj malfat, tam jaet malku zirft, uhdeni nest waj zitu kahdu darbu darit. Kad muhfu skolâ fchim brihscham 76 skoleni, tad par seemas laiku, ja skoleni weenreis ween pa deenu aiskahsehahs, war fanahkt jau lihds 200 rbf., un fchi suma war lehti wehl paleelinata tift, ja skolotajs skolâs ruhmes pratishs taupigi ar malku apeetees.

(W. W.)

No L. draudses, Walkas aprinki. Pee mums pagahjushchâ mehnesi bij skolu rewideereeshana un pehz pabeigtâs rewideereeshanas

3. martâ skolofu konwente. Bahrunajot leetas, kas skolofu attihstifchanu lawejot, tika usrahditas daschas wainas; bet par leelako wainu usflattija to buhshchanu, ka skolotaji esot neprezejuschees. Scho leetu tuwat pahrspreeshot atrada, ka pee tam muhsu meitas wainigas. Zo tahs, pehz kurahm skolotaji prezot, negribot pee wineem nahkt, un tahs, kuras pee wineem nahktu, esot pahraf rupjas un nemahzitas un tadeht teem nederot. Scho eewehrojot, konwente nospreeda, turpmaf jo uszihgti ruhpetees par meitu skolofchanu un isglichtofchanu. — Tahds spreedums, ka muhsu meitas wairaf jamahza un jaisglichto, lai no tahm skolotajeem isnahktu smalkas seewas, ka saprotams, gan newareja patihklams buht muhsu aushm; tomehr waram apmeerinates, jo nu tatschu reis tiks gahdats ari par muhsu meitu skolofchanu. (B. W.)

Atbals no Wez-Peebalgas. Latweeschu tautas beedra lapâ 9. numurâ ir ihis apraksts par 9. februari Franzija miruschu Widsemes teizam landraht leelungu baronu Ernest Kampenhausen. Pee ta ihis apraksta ari es sweschneeks teeku atgahdinats — par pateizigu peeminu — tam mihska Deewa meera aigahjuschan teizamakam Widsemes teefastungam weenu wina teizam un retu goda darbu sche peeminet.

Preefsch wairaf ka 20 gadeem bij grafa Scheremetjewa Wez-Peebalgas muishâ par wirswaldneeku tas taisus un schehligs Wez-Drahtu muishas leelungs Heinrich von Hagemester, ar schejeenes fainneekem ka tehws ar behrneem eefsch labas faderibas dsihwodams, teem bij rentes kontraktâ schwis-tahdu punkti eewillt, ka tee sawas mahjas us behru behrneem bij apdroshinati. Bet kad schis leelungs no Widsemes Mitterschafes par landrahtu tika eewehlets, tad tas to Wez-Peebalgas muishas pahrwaldibu atstahja, un nu jaunai muishas pahrwaldibai nahze par minetu kontrakta punkti strihds un domu sawadiba ar fainneekem, kamehr par to leetu prozese eefahlahs. Seemakâs teefas schahs walsts fainneeku pateefigas schehlofchanas mas eewehroja, bet pate augstaka Widsemes teefa (Hofgericht), kuras Wize-Präsidentis toreis bij augsti zeeniamais barons Ernest Kampenhausen, schis taisuais semju kauschu mihsotajs Wez-Peebaldsenu likteni eewehrodams bij weenâs domâs ar teem un winau rentes-kontrakta punkti „us behru behrneem“ zil ween wineem to likumu wara atlahwa, aistahweja un apstiprinaja.

Schahds rets goda darbs ir Wez-Peebaldsenu firbis pret winau koti eefildijis, kas naw pehz gada desmiteem wehl atdsijis, tadeht ari sweschineeki Wez-Peebaldsenu scha reta zilweta mihsotaja kaulcem no wisas firbs wehle faldu dufu un preezigu augscham zelscham.

(Latw. tautas beedr.)

No Behrnawas. Schejeenes Igaunu laufkainneezibas beedriba 13. martâ nospreeduse: 29., 30. un 31. juliâ Behrnawâ isrihsot lopu israhdischanu. Suhamee lopi japeeteiz lihds 1. julijam. Pee tahs paschas reises isstahdihis ari moderneezibas raschojumus un semneeku rofdarbus. Lihds ar to buhs darbâ ari pilnigi eetaifita moderneeziba pehz Schwarzâ metodes. Tapat tiksot tureti kahdi preefsch-lasihjumi par bischu kopschanu (ar Dzierzon-Verleptscha stropa israhdischanu), un par Schwarzâ krehjuma kraistifchanu. (B. W.)

Is Wilnas raksta, ka pilsehta no 17. marta stahwot breef-migâ buhshchanâ. Witeikâ un Wilija ledus faspreebees, zaur lo leela data no pilsehtas appluhdusi, tilti nopostiti. Pa upi peldot istabas leetas un pat mahju jumti. It ihpafchi nabagâs pilsehtas datas bahrgi peemekletas; ari zilwetu dsihwibas aigahjuschas bojâ. Skahde esot koti leela. Tahdas pahrspluhshanas wezakee eedshwotaji ne-atminot.

No ahrsemehm.

Politikas pahrskats.

Ahrigi politikas stahwollis beidsamâ nedekâ til mas to pahrwehrtes. **Turzija** pehz leelwalstu protokola fanemshanas leelâ un garâ ziruler-raksta issazjuse, ka ne winas gods, nedf ari walsts labklahshchanahs winau atkaujot scho protokolu peenemt. Wina esot pastahwiga walsts un winas eefshigâs darishchanâs tahs zitas walstis nedrihsstot eejauktees. Wina pate sinashot, kas winas pawalstneekem leeti der; wina ari eewedisshot to no sultana schehlastibas dah-

winatu konstitutiziju, bet wisas walsts dakâs weenadi; truhfstot eemeslu, kfristigâs prowinzes (gubernâs) zitadi darit. Ka tur dascha nefahrtiba notikuse, esot gan taisniba, bet winas spehla nestahwot, satrazinaschanas no ahrpufes nowehrft, zaur kurahm wisa ta nelaimis iszehlufeshs. Ar Serbiju wina meeru jaw noslehguse un kad Montenegroja pagehrot til dauds, zil wina, proti Turku waldbiba, nespehj dot, tad wina par to ne-esot wainiga. Karfch waj meers stahwot tikai Kreewijas rokâs. Ja Kreewija sawus kara pulkus sanzot atpakat jeb ja Turzijai ta pahrsleezinaschanahs, ka tas notiks, tad wina ari buhshot gatawa sawus kara pulkus saukt us mahjahm.

Schahdu walodu dsirdot tihri buhtu jadomâ, ka Turzija esot ta wisu spehzigakâ, newainigakâ un taisnakâ walsts pasaulê. Un tomehr katrs sin, zil wahji ir ar winas spehku, naudu r. Schi nekainigâ waloda tad ari pee Leelwalstihm atraduse peenahkamo noteefchanu. Ihpafchi **Austrija** un **Anglija** Turku waldbibai dewuschas sinat, zil neapdomiga un nepeeklahjiga tahda asa un nesmalta waloda ir schini brihdi, kur meers waj karfch pee mata gala karajahs, un ka Turzija few ween warefshot to wainu dot, kad tai slikti isees, jo no schihm diwi walstihm wina lai ne us kahda palihga nezex. **Anglijas** fuhtnis Konstantinopoli, kas nesen no jauna us tureen aigahja, esot atkal aishjetois. Turku ministeru preefschneeks Montenegrojas fir-stam laidis telegramu, ka pameers jau nobeidsees un Turzija to wairs neatjannosshot. Schi sina Montenegroescheem sinams pilnigi pehz prah-tam, jo tee us karu sen jau gatawi un ir jau pee Bosnijas robeschahm, kuras dumpineeki, ka dsird, ar wineem saweenofchotees un stahweshot sem firsta wirswaldishchanas. Lai gan **Serbija**, ka mums sinams, ar Turziju meerunoslehguse, tad tomehr, ka awises daudsina, tas to ne-aisturehs zihnischanos ar Turkeem no jauna usfahkt, til lihds ka **Kree-wija** deenwidus jautajuma mesglu ar sobini schis atrahit. Ir **Gree-kija** sagatawo sawus kara pulkus; eemesls preefsch tam jau tadeht ir dots, ka Turzija sawus kara pulkus pee Greekijas robeschahm nostah-dijuse. **Rumenija** atkal no jauna pasludina, ka wina istureschotees meerigi, lai nahkot kas nahkdams. Bet tahda apsolishchanahs ne ka wehl nepeerahda. Us wisu wihs tas stahw Rumenijas labumâ, ka ta pret Kreewiju neisturahs, kas sinams gan ari dauds ne ka nelihdsjetu. Sawâ laikâ mehhs minejahm, ka **Persijas** waldbneeks ir Kreewijas draugs un sawus kara-spehkus weeno pee Ahshijas-Turzijas robeschahm; te mehhs peefshimejam, ka tas nenoteef wis Turku labumâ. — Tâ tad Turki no wisahm pufehm teel apdraudeti un winas weenigâ zeriba ir wehl us Angliju. Bet ka rahdahs, tad schi winai schoreis nespehs lihdsjet, jo lai Anglijas awises gan tagad it fihwi raksta pret Kreewiju un jau nospreeduschas, ka Kreewija Turku semes gabalus nedrihsstot few peefawinat; lai gan Anglijas politikas wihs mellesuschis trihs-keisar-Beeribu (Kreewu, Wahzu, Austreeschu) istustinat, tad tomehr wisi schee puhlini ir tihri weltigi: schi keisar-Beeriba scho brihd ir wairaf ne ka kad stipra un ne-aisteekama. Kâ mehhs jau senal minejuschi, Wahzijas Keisars, muhsu mihsotâ Keisara onkulis, Kreewijai alafch ir bijis ustizigs un neschaubigs draugs un schini brihdi, kur kara lahpas it ahtri wisu Ciropu waretu aishdesinat, schini brihdi winsch sawu keisarisku drauga-wahrdi wehl jo swehtaki tura, ka winsch to jau nesen wehl deefgan gaischi israhdijis, zaur sawu darischanu wedeju Turzija Kreewijas pawalstneekus likdams aistahwet. — Austrijas keisaram tagad naw eemeslu, zitadi darit, jo ja Turki uswaretu, tad Ungari, winau tuwu radneeki, meera nepaliktu un Austrija zeltos besgaligas jufas, kas pat walsts pamatus spehtu aishustinat. Gan Turku waldbiba tagad labinajahs ar Austriju, tai gabalu no Herzegowinas solidama preefsch „Ungaru lehnina“, un ar Ungareem atkal zaur to, ka sultans nesen parakstijis pawehli, ka Ungareem atkal jatdod winau zitreiseja lehnina Matihfa Korwinus'fa dahrgâ biblioteka, ko uswardamee Turki Ungareem laupija un ne par kahdu naudu wairs negribeja atpakat dot, — bet wisi schee lihdsfeki ne ka nepalishshes, jo grafs Andrafchi Turku fuhtnim nesen isflaidrojiz, ka Turzija nahkofchâ karâ no Austrijas ne kahda palihga newar sagaidit. — Padsird gan ari, **Anglija** grihot ar **Franziju** un **Italiju** pret mineto trihs-keisar-Beeribu saweenotees, bet mehhs schaubamees, waj tahda saweenofchanahs to lihdseshs. Naw wairs tee laiki, ka Krimas karâ. Wahzija ween jaw noturehs Franziju, Austrija Italiju. Un waj teefcham war zeret, ka Franzijas republika, schi swabadibas

Saweem

Iatwistās grahmatu-krahtumes lasitajeem waru tagad pasinot, ka mans jaunais rahbitajs pehž rakstneeku alfabeta nu ir gataws. Saņemams, Jelgawā pee S. Alunana, un Rihgā leelajā kateju-eelā № 4. pee isdeweja.

J. C. C. Kaptein.

Sabas fehklas,

(agrinos) kartupeļus war dabut pirkt, Rahrenbetas muišā, netahļ no Blantenfeltes, pee rentineeka

D. Steinhart.

Reprezejees dahrsneeks,

Tas pee tam wehl apnehmahs kalpa darbūs, top uš wisu gabu meklēs. Jemel-dahs Jelgawā pee kopmana Witte, leelā-eelā № 18.

Bezās

credit-bitetes

pehž N. Rappeport's pee kopmana Taube, katotu-eelā № 11.

**Kulamahs-
mašhines**

ar twaktu, sirgu- un rotu-spehtu dženamas,

**labibas-wehtišchanas-
un**

ekjektu-mašhines

leelā iswehlē no lehgera pahrdod

Biegler un beedris,

Rihgā, leelajā Pils-eelā № 19.

Siteju- un stītu-

kulamahs-mašhines

ar rotahm un sītnahm dženamas

turas zaur sawu sališchanu ari pee mums tā koti derigas israhbijušahs — ar mīstau lehgerem un ar dšelsu- waj kola-stellehm; wifadus Angleschu- un Sweedru-arktus;

dšelsu naudās- un wehrtibas-papīru stajus preekšč pagasta wal-dibahm — [185]

pahrdod no lehgera

Biegler un beedr.,

Rihgā, leelajā Pils-eelā № 19

Ar rotahm, tā ari ar kahjahm dženamas

**fchuhščhanas-
mašhines**

preekšč mahjas-bruhkes, tā ari preekšč strodereem, kurpneekem, rehbineekem pahrdod par lehtahm zehahm [167]

Biegler un beedr.

**Pafawus,
mašhinu-ekku un
dezimalšwarus**

pahrdod no lehgera

[169]

Biegler un beedr.,

Rihgā Pils-eelā № 19.

Los „Balt. Semf.“ apstelletajus,

kas par apstelletem ekfemplareem pr. 1876. un 1877. gada peenahkamo mašfu wehl nau peesuhstijuschi, ušazinam, to drihjumā isdarit. Peeminedami, ka pasta tabluma waj zitu tai brihdi nepahršpehjamu kawekku dehl naudu warehs wehłaki peesuhstit, mums tatšchu nenahža prahtā, ka šhee kawekki waretu beš gala buht. Tadehl mehš zeram, ka ar šcho ušazinaščhanu peetiks, katru uš sawu peenahkumu atgahdinat; jo no laikraksta isdeweja gan war pagehret, ka tas sawu peesoliščhanu publikai preti ispilba, bet tatschu nē, lai tas pee tam wehl tuhštostšeeem rubku preekšč saweem lasitajeem aisseef.

Ekspedizija.

Langdales Superfosfatu

teescham is fabrikas Anglijā Nufastles pilsehtā pahrdodam no lehgera un ari peenemam pastesčhanas uš leelahm partijahm ar apgalwoščhanu par šaturu pehž Rihgas palitechnikuma ismeklesčhanas.

General-agenti preekšč Kreewijas

Goldschmidt un beedr.,

Rihgā

uš leelās pils- un kiter-eelās stuhra.

Labi dihgstosčas tihras

ahbolina fehklas

pahrdod

Biegler un beedris,

Rihgā, leelajā pils-eelā № 19.

Romifioners preekšč Smo-tenškas semkopju beedribas

sem Keisariskās Augstības Ceelfirsta Nikolajewitscha tā wežakā aisstahweščhanas.

Sweedru arklus,

kuri uš 2. Baltijas zentral-issstahdes Rihgā 1871. g. ar to leelato goda algu, Domenu ministerijas

„leelo sudraba medali“

pagodinati. Ezesčas, sehllu-sedsejus, sehjamās mašhines,

puž-mašhines

no F. Garrett & Sons, Suffolk, Anglijā, ka ari wišas zitas semkopibas mašhines no wis labatās konstrukcijas peedahwā

J. W. Grahmann, Rihgā

Nikolai-eelā blatus strehneeku dahrsam eepreti gahšas fabrikai.

Semkopjeem pasinoju,

ka manā fabrikā war dabuht par peeklahjigu zenu un ar galwoščhanu pehž Baltijas politechnikas pahraudšičhanas stanžijas analisehm: Kaulumiltus, superfosfatus, kalšahli, kaimitu u. t. p.

Preekšč dšels un tehrauda ruhdiščhanas pulweri samaltus ragus.

Wehmeri, mahłberi u. z. amatneeki war dabut lihmgalertu par 1 rub. 60 kap. lihbs 2 rubl. pudā.

Preekšč barokku un audšejanu lopu ehđinaščhanas kaulu miltus.

Ari peenemu apstelleščhanas uš Angtu- un Wahzu-superfosfateem, wišahm guano sorteem u. t. p. un apgahdaju ar procentu apgalwoščhanu par mehrenalto tirgu. Tee kas pee manis pehž wairak ka 200 pudus weenā, reišā war uš mana rehłina līt politechnikumā pirto preži pahraudšit.

Richard Thomson

Rihgā.

Fabrika ahrupus Jahna wahrteem pee ušđensfunšes.

**Preekšč
mahldereem!**

Alwa un swina baltumu, bruhnu, far-kanu pehriwi, oferi, krihtu, kihurušu un wišas smalkas mahłberi pehriwes, ka ari šłaidru kanepu un linu elju, sirišu, gatawas eljas pehriwes, Anglesču ratu-, grihdu-, kopal- un damerlatu, terpentinu, šłakšu, lihmu, tapešihstertekes un pinšes no dšchaba leeluma pahrdod wis lehtati

Friedr. Kufner's

Jelgawā leelā-eelā № 3.

Muhra nams

pee tirgus plahšā ar leelu sehčas ruhmu un šehki ir pahrdodams jeb isihrejamš. Tumasas šinas Šchagarās pee Sač kundšes.

Zeenijamus semkopjus, kas gribetu eetaisit

**semkopibas- un amatneezibas
darba-weetas,**

tā: sudmalas preekšč milteem, sehrelehm, kaulu waj eljas; tā pat ari sahu-sudmalas, keegelu zepus, semeš-malkas spaidus, wilnas-tahrstumes, waj alus-bruhščus un brandwihna bedšmatumes, darom zaur šcho uš to usmanigus, ka žiwil-inšeneeris N. Diekmann tings, kas wairak gabus ar tahdahm leelahm darbojees un tahš ismeģinajis, peedahwajahs preekšč plahnu šagatawošchanas, eenahščhanu- un isdoščhanu-aprehłinaščhanas un padoma peedoščhanas, tahdā wihšē tas misłabati iđarams, un nem preti tahdus ušđewumus jawā tantori

Biegler's un beedris,

Rihgā, Pils-eelā № 19.

G. Sieslack'a

grahmatu- un bilšču-drufatawā Jelgawā,

pee tirgus-plahšā, ir šchahdas no wina pašā apgahdatus, jaunās grahmatas tagad pat tā inahłusčas un wišas Baltijas grahmatu-pahrdotawās dabujamas;

Janna Pawahru-grahmata ar 700 rezepthm.

Rofdia rotas-kahstite,

Grahmatneekem par pamahžibu un watas- brijšču laitatawekli no G. Dimsberga. 30 kap.

Godigais Zehkabs.

30 kap.

Roseedsees, bet tomehr newainigs, no Lappas Mahrtina. 35 kap.

„Champion“

plaujamašhines

ar kuzahm Kurfeme, Widseme un Jgau-niđ wairak ka 120 muišās šrahdā un turas pee wahrda war peesaut, pahrdod

P. van Dyl Rihgā.